

Fra venstre: Sigrid Naas (4) Tore Sigmund Kristiansen (2) Øystein Settem Wold (1) Jon Ivar Bøe (3)

Miljøpartiet De Grønne

Hustadvika

Arbeidsprogram 2023 - 2027

For mennesker og miljø, for alle for alltid

MDG Hustadvika vil jobbe for:

Natur og miljø

- et samfunn tilpasset naturens bæreevne som forbedrer livsgrunnlaget for oss og våre etterkommere
- at kommunen prioriterer klima og natur, følger opp sin gode klima-, energi- og miljøplan, og ansetter miljørådgiver
- en marin nasjonalpark fra Atlanterhavsveien til Kjerringsundet

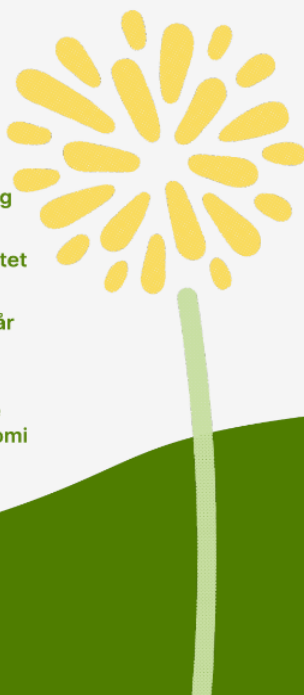
Barn og unge

- at elevene på barnetrinnet må få gå på skole i sitt nærmiljø
- to ungdomsskoler med gode lærekrefter, fasiliteter og valgmuligheter, hvor elevene kan finne likesinnede
- å gi mye større plass og ressurser til lek, fysisk aktivitet og uteskole, samt praktiske og estetiske aktiviteter
- skolehager hvor elevene gjennom praktisk erfaring får lære om matproduksjon, matlaging, samspillet i naturen, selvforsyning og bærekraft
- at alle barn og unge har varierte fritidstilbud og gode sosiale møteplasser, uavhengig av foreldrenes økonomi
- å styrke nynorsken sin stilling i barnehage, skole og kommunal forvaltning
- gratis buss for barn og unge

Samferdsel

- økt vedlikehold av kommunale veier
- å gjenopprette rutetilbudet til Bjørnsund
- bedre og billigere kollektivtransport
- gang- og sykkelvennlige bygder

Mer om våre løsninger på hustadvika.mdg.no

Livskvalitet og helse

- å motvirke ensomhet og helseproblemer ved å støtte og legge til rette for et variert kulturliv, frivillig arbeid og gode sosiale nettverk og møteplasser hvor alle er velkomne og kan bidra.
- å redusere behovet for helsetjenester ved å legge langt større vekt på forebyggende helsearbeid og livskvalitet for alle aldersgrupper
- trygge og verdige bo- og omsorgstjenester til alle med nedsatt funksjonsevne
- en robust offentlig helsetjeneste der hverdagen ikke preges av stress og tidspress
- flere og rimeligere boliger for nyetablerere

Landbruk, fiske og selvforsyning

- mer allsidig og natur- og miljøvennlig lokal matproduksjon basert på lokale ressurser
- gratis veiledning og bedre støtteordninger og lønnsvilkår for lokale matprodusenter
- lokale matmarkeder og andelsjordbruk

Arbeid og næringsliv

- sirkulærøkonomi i stedet for «forbruksøkonomi»
- legge til rette for lokal verdiskapning og arbeidsplasser ved å tilby gratis veiledning, rimelige lokaler og etableringshjelp til gründere
- lokale arbeidsplasser innen energiøkonomisering, gjenbruk, reparasjon og restaurering, samt forskjønnelse og naturrestaurering i bygdene våre
- at kommunen ikke godkjenner etablering av miljøskadelige og kraftkrevende virksomheter

For alle, for alltid

mdg

Vi stiller til valg for MDG Hustadvika i 2023:

1. Øystein Settem Wold, f. 1990, Øvre Bolli
2. Tore Sigmund Kristiansen, f. 1959, Jendem
3. Jon Ivar Bøe, f. 1950, Tornes
4. Sigrud Olga Naas, f. 1978, Eide
5. Tone Ingunn Skjerven, f. 1959, Jendem
6. Lise Bull, f. 1956, Bud
7. Øyvind Holden, f. 1990, Eide
8. Bertram Sømme, f. 1954, Farstad
9. Solveig Irene Ytre-Hauge, f.1960, Bud

Vår visjon

Vi vil ha gode lokalsamfunn ...

- som ikke overbelaster, men **øker naturens og planetens bæreevne og biomangfold**
- med **et lavt og bærekraftig forbruk av energi og naturressurser** som sikrer fremtidige generasjoner og andre lands innbyggere de samme mulighetene til gode liv
- med et **sterkt, åpent og inkluderende folkestyre** der alle blir hørt og alle kan bidra, med sunn dialog uten hat eller hets mellom kommune, politikere og befolkning
- hvor vi prioriterer **mer tid til hverandre, god folkehelse, fellesløsninger og gode offentlige tjenester** framfor økonomisk og materiell vekst
- med et **godt offentlig helsevesen og gode bo- og omsorgstjenester** for de som trenger det
- hvor **kortreiste aktiviteter, kulturliv, sosiale møteplasser og vakker natur** er tilgjengelig for alle uavhengig av økonomisk status
- med **trygge og glade barn** og unge uansett hvem de er eller kommer fra
- med **hjertervarm aksept** for ulik legning, etnisitet, religion eller funksjonsevne
- med miljøvennlige løsninger som **gjør det enkelt og billig å leve miljøvennlig** med god livskvalitet
- hvor **bevaring, jordforbedring og naturrestaurering av natur og matjord** øker naturmangfoldet og jordhelsa igjen
- med mer **varierte lokal matproduksjon og levedyktige gårder** som leverer et stort mangfold av landbruksprodukter og vakre kulturlandskap, og gjør oss mest mulig selvforsynte
- med et blomstrende og bærekraftig **lokalt næringsliv, mest mulig basert på lokale fornybare ressurser**, som skaper liv og kreativitet i bygdene og positive ringvirkninger for mennesker og natur
- hvor vi prioriterer **gange, sykkel og kollektivtrafikk**, bildeling og samkjøring, samt prioriterer **vedlikehold av eksisterende veier** framfor nye store veiprojekter

- der det er **tilstrekkelig med boliger** for flyktninger og andre som har behov for bosetting i kommunen

Den store oppgaven for vår generasjon

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien må underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå målet. Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper: solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

Vi har bare én planet, en unik og utrolig vakker planet, hvor vi er en del av det fantastiske mangfoldet av levende organismer og prosesser som til sammen skaper livsmiljøer og næring for alle som lever på Jorda. De siste hundre års økonomiske vekst og enorme overforbruk av fossil energi og andre naturressurser fører nå til store og økende klimaendringer, ekstremvær, masseutryddelse av arter og andre naturødeleggelser som truer livsgrunnet for mennesker og dyr. FNs klimapanel sier **vi har noen få tiår på oss til å snu før klimaendringene blir varige og uforutsigbare.**

Den store oppgaven for vår generasjon er å snu denne utviklingen. Vi må avslutte oljealderen og forbrukersamfunnet og skape en økonomi basert på fornybare ressurser og energi og som er regenerativ¹, rettferdig, robust, folkelig og demokratisk. Vi må utvikle levemåter og en samfunnsøkonomi som kan reparere og styrke jordas biomangfold og økosystemer, og samtidig gir alle muligheter for gode liv. Fokuset må være på nødvendigheter som mat, boliger, energi, rent vann, utdanning, kunst og kultur, og må være rotfestet i lokale kulturer og naturlandskap. Dette er formidable utfordringer som må løses både på internasjonalt og nasjonalt nivå, og i hvert fylke og hver kommune.

¹ Ved å sette i gang prosesser og tiltak som gjenoppretter og forbedrer livsgrunnlag og mangfold i jordsmonnet, naturen og i samfunnet.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Vi ønsker å skape **et samfunn hvor vi tar vare på hverandre, naturen vår og våre medskapninger** slik at vi kan framstå som **gode og ansvarsfulle forfedre for våre etterkommere**.
- Vi vil arbeide for **et levende og hjertevarmt samfunn** hvor alle kan leve gode liv og være aktive deltagere og bidra til å overlate kommunens tettsteder og naturområder i **bedre** tilstand til de som kommer etter oss.
- I Hustadvika vil vi følge opp kommunens nye, og **kanskje fylkets beste klima-, energi- og miljøplan**, og jobbe for at det ansettes en **kommunal miljørådgiver** som har som hovedoppgave å passe på at de vedtatte målene i planen nås.
- Vi ønsker å få på plass **flere tilskuddsordninger og informasjonskanaler** ut til innbyggerne slik at det blir lettere å ta miljøvennlige valg og bidra til å skape endring.
- Vi ønsker å få på plass arenaer hvor innbyggere, næringsliv og myndigheter kan komme sammen og **samskape lokale idéer og løsninger** som har positive ringvirkninger for lokalsamfunn og natur.
- Vi vil jobbe for at mest mulig av **naturområdene er intakte og funksjonelle** og ikke stykkes opp og bygges ned bit for bit.
- Vi vil stå hardt på for **arealnøytralitet**, det vil si å gjenbruke og fortette areal som allerede er påvirket av inngrep, framfor å bygge ned områder som er uberørte eller brukes til matproduksjon. Skulle natur eller dyrket eller dyrkbar mark forsvinne, må tilsvarende allerede forringet areal restaureres, og eventuell matjord må flyttes.
- Arealnøytralitet er i lengden ikke nok, og vi vil også stå hardt på for **arealpositivitet**, det vil si å restaurere naturinngrep, øke det biologiske mangfoldet og styrke de lokale økosystemene. F.eks. kan veikanter, randsoner i jordbruket, grøntareal rundt bygninger, verving av reirplasser, mer økologisk/regenerativt jordbruk, osv. brukes til å øke mangfoldet av plante- og dyreliv.
- **Tilpasse oss klimaendringene**, blant annet ved å oppgradere vann- og avløpsanlegg.
- Det er begrenset med areal nær sentrum og tettsteder, og det er viktig å finne gode løsninger som gjør det mulig å **gjenbruke og restaurere bygningsmasser** for å hindre at infrastruktur og bebyggelse unødig spiser seg utover.

- Vi vil være restriktive til nedbygging av natur og ressursbruk til bygging private fritidsboliger. Fritidsboliger som brukes av flere innbyggere og turister er mer akseptable, i likhet med delingsøkonomi generelt
- Vi vil verne mer av kommunens land- og sjøareal og **utrede** planer for en **marin nasjonalpark** i skjærgården fra Atlanterhavsvegen til **Otrøya**. Denne skal være åpen for rekreasjon, turisme og begrenset fritidsfiske og småskala lokalt fiske, og formidle områdetets rike natur- og kulturhistorie.
- Vi er **imot at det skal bli et stort motorsenter på Venåsmyran**. Dette er terrengdekkende myr som er en nasjonalt truet naturtype, viktig blant annet for vadefugler, som oppstår der det er mye nedbør.
- **Ressurser må tas vare på og gå i kretsløp**, og det vil bli viktig at:
 - Kommunen håndterer **vedlikeholdsbehovet for bygninger og veier**.
 - Kommunen ser på **bærekraft og natur- og miljøpåvirkninger** av hele verdikjedene under **innkjøp**.
 - RIR må bli en **motor for gjenbruk og sirkulærøkonomi**
- Vi erkjenner at **lavfrekvent radiostråling** fra f.eks. mobilmaster mest sannsynlig har negative helseeffekter og ønsker å redusere offentlig eksponering.

Levende lokalsamfunn for bedre livskvalitet og helse

Vår livskvalitet og helse er avhengig av at vi lever i vakre natur- og bomiljøer hvor vi kan delta og bidra i inkluderende og meningsfulle sosiale grupper og nettverk. I dag sliter mange av oss med at vi er koblet fra livet i naturen og samfunnet og mangler en rolle hvor vi blir sett og kan bidra. Mange opplever en krevende og stressende hverdag og har livsstilsrelaterte helseproblemer. I Hustadvika øker andelen pensjonister som kanskje har god tid, men også risiko for å falle utenfor og få fysiske og psykiske helseproblemer. Forskning har vist at ensomhet og dårlige sosiale relasjoner øker risikoen for tidlig død mer enn noe annet.

Mange småbarnsforeldre opplever at det er vanskelig å få tida til å strekke til, og på hverdager tilbringer barna mesteparten av dagen i barnehagen eller på skolen. Kortere arbeidsdager eller arbeidsuker og mer tid til familie og venner vil gjøre oss friskere og lykkeligere og mer motiverte når vi er på jobb. Det vil også gi oss mer tid til å bidra til et bedre lokalsamfunn. F.eks. til å delta i frivillige grupper og organisasjoner, lokalpolitikk, eller dyrke mer av vår egen mat. Med stor sannsynlighet vil dette også redusere behov og kostnader til kommunale helsetjenester.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Ha en robust offentlig helsetjeneste hvor de ansatte har gode arbeidsmiljø hvor ikke stress og tidspress preger hverdagen. Dette vil bidra til **reduisert sykefravær** og at sårt tiltrengte fagarbeidere blir værende i jobben og bygger kompetanse og gode relasjoner til brukerne.
- Deltagelse i frivillige lag og organisasjoner og andre sosiale grupper gir meningsfulle og sosiale liv og kan forebygge sykdom, rusproblemer og ensomhet. Vil vi **øke den kommunale støtten** slik at vi kan skape gode sosiale nettverk og møteplasser hvor alle kan finne et sted hvor de er velkomne og kan bidra.
- Ved å **koordinere frivilligheten** og det kommunale helsevesenet kan vi både avlaste presset på helsetjenestene og forebygge helseplager. **Kommunen** bør jobbe etter modell fra Frome i England, hvor samarbeid mellom frivillighet og det lokale helsevesenet førte til både stor reduksjon i etterspørselen etter helsetjenester og bedring innbyggernes livskvalitet. **Eksempelvis:**
 - Kommunens frivillighetskoordinator vil lage nettsider med oversikt over alle frivillige tilbud og kontaktpersoner, og kurse mange frivillige «Hustadvikaloser» som vil få god oversikt over alle frivillige lag og aktiviteter og kan hjelpe sambygdingene med å finne sine grupper, aktiviteter, eller samtalepartnere. Der egnede tilbud mangler vil frivillighetskoordinatoren bidra til å etablere nye grupper og møteplasser.
 - Fastlegene og andre helsearbeidere vil ha god oversikt over det frivillige tilbudet og kan veilede pasienter til grupper som kan bidra til bedre livskvalitet og helse. I Hustadvika ansettes det nå ny frivillighetskoordinator, og mye er allerede på plass for å lykkes – vi må bare koble sammen alle gode krefter!
- Vi vil legge til rette for etablering av livskvalitets- og helsebringende boformer med gode fellesløsninger, god arkitektur, vakre uteområder, og tilbud tilpasset beboernes behov. F.eks. eldretun, økolandsbyer, osv., med

vakre grøntområder, felles sosiale lokaler, gjesterom, og gode hjemmetjenester etter behov.

- Ungdom som ønsker å bo i kommunen bør tilbys muligheten «Leie-før-eie», det vil si å leie en bolig i flere år og ha forkjøpsrett.
- Kommunen i samarbeid med regionale matprodusenter og ernæringsfysiolog bør styrke folkehelsa gjennom redusert inntak av ultraprosessert mat.
- Fortsette å ha en livssynsnøytral diakon i kommunen.

Barn og unge trenger arenaer og tid til å utforske og erfare

Barn og unge må ha **frihet, tid og arenaer til fantasi, kreativitet og oppdagelse**, mer aktiv deltakelse, mer tid i naturen, og **mindre passiv stillesitting og skjermbruk**. Vi ønsker oss mer aktive og praktiske hverdager i skolene, med tilbud som skolehager, uteskole, verksteder for praktiske og estetiske fag, leirskoler og naturopplevelser. Vi vil skape kunnskapstørst og kreativitet gjennom hele livet ved å inspirere og ikke instruere. Det må bli mer attraktivt og mulig å satse på en framtid som håndverker eller på et praktisk yrke. Kommunen må sørge for at unge mennesker kan komme i lære hvis de ikke ønsker en teoretisk utdanning.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- **Mer tillit** til lærerne og **mindre testing** og rapportering
- **Styrking av kompetanse** og antall personale på skolene
- **Redusert maksgrænse** for antall elever i klassene
- **Mindre lekser** i barneskolen
- **Mer bruk av lek og praktiske aktiviteter** som læringsmetode i alle klassetrinn.
- Bruk av **skolehager, skolekjøkken, leirskole, og uteskoler** som læringsarena i alle alderstrinn og i de fleste fag.
- Etablering av **felleskapsdrevne og godt utstyrte verksteder** i kommunen som kan brukes av skoleelever og andre etter skoletid
- Større satsing på **estetiske og praktiske fag, teater, musikk, sløyd m.m.**
- Mer aktiv bruk av kommunale **bibliotek og bibliotekarere** som kilde til informasjon, kreativitet, og problemløsningsferdigheter
- Mer bruk av valgfag og muligheter for å **arbeidsuker/besøk i bedrifter**

- **Bruke frivillige** med gode kunnskaper og ferdigheter som veiledere i skolen
- Vi ønsker en **Montessori-barneskole** velkommen i Hustadvika
- God tilgang og eksponering for nynorsk

Vi vil styrke lokalt næringsliv og sikre et mer bærekraftig samfunn

Grønn næringsutvikling er avgjørende for å sikre et mer bærekraftig samfunn. Vi trenger leveveier som spiller på lag med naturens tålegrenser, og som forankres i våre kultur- og naturverdier. I flere tiår har MDG fremmet et samfunn der gjenbruk, reparasjon, redesign og gjenvinning heies fram – og der deleordninger, fellesløsninger og et mangfoldig, småskala næringsliv framheves. Vi må forbedre kretsløpene ressursene inngår i, inkludert bedre utnyttelse av biprodukter. Ved å bli flinkere til å gjenbruke ressurser kan vi redusere avfallsmengde, ta bedre vare på naturen, kutte klimagassutslipp – og skape nye arbeidsplasser og innovative næringsmuligheter.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Vi vil legge til rette for- og støtte opp om små og mellomstore lokale virksomheter som **går i økologisk bærekraftig retning. Ombruk, reparasjon, restaurering, og gjenvinning** er noe som bør prioriteres høyt.
- Vi vil styrke lokale bedrifter og aktiviteter som bidrar til at **mer av pengene våre skal sirkulerer i nærsamfunnet** og ikke sendes til multinasjonale konserner og milliardærer. Enten det gjelder sjøbruk, småbruk, steinindustri, skogbruk, boligbygging, turisme, fritid, lokal videreforedling, gjenbruk, eller f.eks. lokale kontorplasser.?
- Etterisolering, installasjon av varmepumper, varmevekslere og andre former for **energiøkonomisering og anlegg for utnyttelse av solenergi** og solvarme som både gir redusert energibehov, mange lokale arbeidsplasser og spart natur
- Vi ønsker et **lokalt forankret reiseliv med natur og kultur i fokus**, realisert innenfor en ramme som både etterlever og stimulerer til

økologisk bærekraft. Relatert til dette bør det være gode muligheter for økt satsning på **økoturisme og gårdsturisme**.

- Videreutvikle **møtearenaer** der entreprenører, næringsliv, læresteder og offentlige instanser kan møtes, dele kunnskap, ressurser, nettverk, og kapitaltilgang, og ut fra det skape grønn innovasjon og utvikling.
- Kommunen bør delta i og støtte de stadig flere **nasjonale og internasjonale nettverkene** av lokale økonomier for å utveksle kunnskap og erfaringer, slik at verden kan endres sted for sted

Vi må bli mer selvforsynt og gjøre landbruk til en attraktiv næring

Mat er det vi alle lever av, og sikker tilgang til trygg og god mat er et nødvendig grunnvilkår for alle samfunn. Å vite hvem som har produsert maten, hvordan og hvor betyr også mye for mattrygghet og -opplevelse. Hustadvika er fylkets største landbrukskommune hvor vi kan dyrke et stort mangfold av vekster, produsere beitebasert kjøtt av topp kvalitet, jakte hjortevilt, og høste et mangfold av fisk og krepsdyr fra havet, eller bær, sopp, og andre vekster i utmarka. Vi finner imidlertid lite eller ingenting av lokale produkter i matbutikkene, som alle er kontrollert av de store matvarekjendene. Fiskebutikker eller ferskvaredisker er vel så godt som fraværende, og vi har nesten ikke frukt, bær, og grønnsaksproduksjon i kommunen. De fleste gårder brukes i dag til **grasproduksjon** til storfe og sau og de fleste eierne har lite igjen for å drive og lever ofte av andre inntekter.

Miljøpartiet De Grønne har sterk vilje til å **støtte og styrke norsk matproduksjon basert på lokale ressurser**. Kun tre prosent av Norges areal består av dyrkbar jord, og vår selvforsyningsgrad er en av Europas laveste. Som en av fylkets største landbrukskommuner har Hustadvika et ansvar for å legge til rette for økt matsikkerhet og selvforsyning og at matjorda blir tatt vare på også for fremtidige generasjoner. Skal vi få til det trenger norsk matproduksjon økonomiske rammevilkår (priser og tilskudd) som gjør matproduksjon en attraktiv og levedyktig næring.

Grønn politikk vil alltid støtte opp om lokal produksjon, foredling og omsetning av både kjøtt, fisk og plantebasert mat. En framtidsrettet, grønn landbrukspolitikk må redusere bruken av fossil energi, sprøytemidler og importert kraftfôr, og **fremme selvforsyning, økologisk bevissthet og dyrevelferd**.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Matprodusentene må få **bedre status og rammevilkår** og mer av salgsprisen må gå til produsentene for at bondeyrket skal bli attraktivt for neste generasjon
- Vi vil stimulere og støtte **bærekraftig lokal produksjon og distribusjon** av et rikt mangfold av lokale landbruksprodukter, videreforedlet mat og matopplevelser.
- Vi vil gi ekstra støtte til gårder med allsidig drift og **fokus på økt biologisk mangfold** i jordsmonn, randsoner, og nærnatur.
- I stedet for stadig større og mer effektive bruk, som krever høy grad av mekanisering, energibruk og investeringer, vil vi stimulere til at **små gårder kan bli lønnsomme og attraktive arbeidsplasser** basert på den enkelte gårds kvaliteter og ressurser.
- Stimulere til bruk av **økologiske og regenerative teknikker**, det vil si å styrke mikrolivet og næringsnettet i jordsmonnet, med sikte på å forbedre fruktbarhet og karboninnhold i jorda, og gjøre oss mindre avhengige av mineralgjødsel og sprøytemidler.
- Vi behøver en **beitebruksplan** og en **matberedskapsplan** som gjør oss mer selvforsynte og bruker mindre av andre lands jordbruksareal.
- Vi behøver **mer frukt-, bær- og grønnsaksproduksjon** og mer småskala matproduksjon som andelsjordbruk, parselhager, skole/bygdehager, og private kjøkkenhager.
- Lønnsomhet alene er ikke nok til å gjøre landbruk attraktivt. Bondens muligheter til fritid og sosial omgang på lik linje med andre krever at gårdene kanskje blir mer åpne og at det skapes **gode nettverk mellom matprodusent og forbrukere og lokale bedrifter**. Og at det blir lettere å få tak i avløsere.
- Vi vil gjøre det enklere å bruke gården og andre lokale ressurser som grunnlag for et **naturbasert reiseliv, gårds- og naturopplevelser** og direkte salg av egen produksjon.
- Vi vil **styrke matsikkerhet, helse og livskvalitet** ved å stimulere til matproduksjon i privathager, offentlige bed, skolehager, parselhager og kolonihager.
- Tilrettelegge for **at matdyrking i større utstrekning tas i bruk ved ulike institusjoner** – som læringsarena i skoler og barnehager, samt som

aktivitet ved arbeidstrening, ungdomstilbud, integreringstiltak eller omsorgssentre.

- **Aktiv innsats mot matkasting og for bedre utnyttelse av matavfall.**

Vi må ta vare på våre kyst- og havområder, og beskytte våre fisk- og skalldyrbestander, tareskoger, artsmangfold og økosystemer.

For hvert tiår som går, blir havene fattigere og tommere. Dette skyldes blant annet klimaendringer og havforsuring, overfiske, oppdrettsnæringen, oljeutvinning og dumping av gruveavfall. På samme måte som vi verner natur på land, må vi **verne om naturverdiene i havet og langs hele kysten**. De Grønne ønsker en marin verneplan hvor vi vil verne minst 30% av Norges havområder, slik at vi kan ta vare på oppvekstområder for fisk, korallrev, sjøfugl og tareskog.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Vi vil gi en større andel av fiskekvotene til **et mer energieffektivt og miljøvennlig småskala kystfiske** på bekostning av miljøødeleggende, energikrevende og utslippsskapende bunntåling og store fiskerirederier.
- Vi vil stimulere til mer **dyrevelferdsvennlige fiskemetoder** som leverer fisk av høy kvalitet og verdi.
- Vi vil oppfordre myndighetene til å etablere en **marin nasjonalpark i skjærgården fra Atlanterhavsvegen til Otrøya**. Dette kystområdet er et ikonisk havområde langs kysten som er viktige oppvekstområder for fisk og skalldyr, og har en rik natur- og kulturhistorie. En nasjonalpark vil sette fokus på våre rike naturverdier og være viktig for bevaring av fiskebestander, kystkultur, forskning, rekreasjon, tilflytting, og naturbasert turisme.
- Vi vil bedre tilgangen på fersk og lokal sjømat ved å legge til rette for **enklere omsetning av fisk og skalldyr** som direkte salg fra fiskebåter, fiskemottak, ferskvaredisker, fiskebiler, nettsalg, og andre utsalgsmetoder.

Vi må redusere og ikke øke energibehovet

Energiforbruket i Norge har vært relativt stabilt de siste tjue årene og vi bruker energien stadig mer effektivt. I en tid der fornybar energi blir en stadig viktigere ressurs og hvor vi overforbruker jordas ressurser, bør en ansvarlig og bærekraftig politikk være å ikke øke, men **redusere forbruket og energibehovet**. Vi må løse klimakrisen uten å ofre mer natur og ødelegge folks nærområder for å produsere stadig mer elektrisk strøm. Redusert energibehov og mer effektiv energibruk vil **redusere presset på utbygging av nye energikilder**. Vi kan f.eks satse mye mer på bedre isolering og mer effektiv oppvarming av bygg, og potensialet er stort for mer energieffektive transportløsninger. Men dette hjelper lite hvis vi tillater etablering av enormt energikrevende og lite samfunnsnyttige virksomheter, som datasentre for lagring av private tullevideoer, produksjon av kryptovaluta, osv. Vi kommer likevel ikke forbi at en rask **utfasing av oljealderen kan kreve at vi henter noe energi fra nye kilder**. Kravet må da være at produksjonen er fornybar og minst mulig skadelig for naturen og de som blir berørt.

Hva MDG i Hustadvika vil:

- Hustadvika kommune trenger debatt om hva slags utvikling vi bør strebe etter, inklusive **hva kraften vår bør og ikke bør brukes til**.
- Vi må satse målbevisst på **energieffektivisering og fornybar energiproduksjon** i både kommunale bygg, industribygninger og husholdninger.
- **Arealplanlegging** bør fremme transportløsninger som begrenser energibruken. Det bør legges bedre til rette for å gå, sykle eller bruke kollektivtransport.
- Det bør gis **tilskudd til energiltak i boliger**, f.eks. installasjon av solcellepaneler, solfangere og ekstra isolasjon.
- **Alle nye bygninger** bør ha en arkitektur som gir lavt energibehov og utnytter solenergi og solvarme til oppvarming og elektrisitet. Overskuddsenergi kan føres inn på nettet, til inntekt for huseieren.
- **Vindkraft** som medfører nedbygging av natur eller andre verdifulle områder avvises.
- **Løsninger for å lagre overskuddsenergi**, som lagring i energibrønner og rimelige og miljøvennlige batterier bør stimuleres og kreves så snart disse teknologiene er ferdigutviklet.
- At kommunen **ikke tillater etablering av energikrevende virksomheter** eller virksomheter som påvirker natur- og klimakrisen i negativ retning.